

Ключові слова: стратегія, удосконалення адвокатури, адвокатська діяльність, реформування, проблеми.

Ключевые слова: стратегия, совершенствование адвокатуры, адвокатская деятельность, реформирования, проблемы.

Key words: strategy, improving the advocacy, advocacy, reforming, problems.

КІСЛИЦІНА ІРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент*

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ДИСЦИПЛІНАРНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРІВ

Одним із факторів, який впливає на ефективність роботи правоохоронної сфери, є сумлінне виконання прокурорами покладених на них функцій, дотримання дисципліни, етичних стандартів та можливість притягнення до дисциплінарної відповідальності прокурорів, які вчиняють дисциплінарні проступки. Чинне законодавство, яке регулює організацію та діяльність прокуратури, не є бездоганим і окремі положення потребують суттєвих змін, в тому числі актуальним є удосконалення питання дисциплінарної відповідальності прокурорів.

Значним кроком у напрямку демократизації та прозорості роботи прокуратури України є реформа прокуратури, яка знаходиться на завершальному етапі. Для проведення атестації прокурорів було створено кадрові комісії, які фактично перейняли функції кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. Діяльність цих комісій регулюється Наказом Генерального прокурора України №266 від 4 листопада 2019 року «Про затвердження Порядку розгляду кадровою комісією скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку, здійснення дисциплінарного провадження та прийняття рішення за результатами дисциплінарного провадження» [1], проте в законі України «Про прокуратуру», який є основним нормативним актом, який регулює організацію та діяльність прокуратури, кадрові комісії не згадуються.

Аналіз норм законодавства дає підстави стверджувати про некоректність формулювання норми ст. 44 закону України «Про прокуратуру»: «Стаття 44. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження 1. Дисциплінарне провадження здійснюється відповідним органом» [2], Таке формулювання містить ознаки тавтології та створює плутанину. Особа, якій стало відомо про вчинення прокурором дисциплінарного проступку, має право подати дисциплінарну скаргу. Для повноцінної реалізації цього права повинні бути чіткими та зрозумілими, викладені таким чином, щоб кожен міг зрозуміти процедуру подання такої скарги та який орган її розглядає. Існуюча на даний час

правова конструкція норми ст. 44 закону України «Про прокуратуру» не відповідає принципу правової визначеності.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури»[3] було внесено зміни до статті 44 Закону України «Про прокуратуру» та визначено, що дисциплінарне провадження здійснюється відповідним органом. Крім цього, відповідно до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону зупинено до 1 вересня 2021 року дію статей 46–48 Закону України «Про прокуратуру», які регулюють порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо прокурора. Підпунктом 7 пункту 22 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» встановлено, що тимчасово, до 1 вересня 2021 року, в Офісі Генерального прокурора, у кожній обласній прокуратурі утворюються відповідні кадрові комісії як органи для забезпечення, зокрема, розгляду дисциплінарних скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку та здійснення дисциплінарного провадження щодо прокурорів. Слід звернути увагу, що відповідно до підпункту 8 пункту 7 вказаного Наказу на Генерального прокурора покладено обов'язок визначення: переліку, складу і порядку роботи кадрових комісій Офісу Генерального прокурора, обласних прокуратур; порядку розгляду кадровою комісією скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку та процедури здійснення дисциплінарного провадження; порядку прийняття кадровою комісією рішення за результатами дисциплінарного провадження і за наявності підстав, передбачених Законом України «Про прокуратуру», про накладення на прокурора Офісу Генерального прокурора, обласної та окружної прокуратури дисциплінарного стягнення або про неможливість подальшого перебування особи на посаді прокурора [4]. Отже, фактично питання дисциплінарної відповідальності прокурорів та процедура здійснення розгляду дисциплінарної скарги регулюються не тільки Законом України «Про прокуратуру», але й низкою підзаконних актів.

Наступною проблемою є те, що через декілька місяців, з 1 вересня 2021 року кадрові комісії будуть позбавлені можливості здійснювати дисциплінарне провадження щодо прокурорів. З урахуванням цього вкрай необхідно відновити роботу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, яка до 2019 року здійснювала дисциплінарне провадження щодо прокурорів. Після формування нового складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів необхідно внести відповідні зміни до закону України «Про прокуратуру», а саме змінити термін «орган, що здійснює дисциплінарне провадження» замінити на «кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів», а також відновити дію статей 46–48 закону України «Про прокуратуру».

Можна зробити висновок, що правове регулювання дисциплінарної відповідальності прокурорів потребує свого удосконалення, оскільки норми ст. 44 Закону України «Про прокуратуру» не відповідають принципу правової визначеності, дію статей 46–48 Закону України

«Про прокуратуру», які регулюють порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо прокурора взагалі зупинено до 1 вересня 2021 року і залишається не вирішеним питання, який орган буде здійснювати дисциплінарне провадження щодо прокурорів після 1 вересня 2021 року. Окреслені проблеми потребують особливої уваги і негайного вирішення, оскільки настання дисциплінарної відповідальності за невиконання чи неналежне виконання прокурорами службових обов'язків та за інші дисциплінарні проступки прокурорів є необхідним для підвищення репутації органів прокуратури та зміцнення довіри суспільства до правоохоронних органів.

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Порядку розгляду кадровою комісією скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку, здійснення дисциплінарного провадження та прийняття рішення за результатами дисциплінарного провадження: Наказ Генерального прокурора № 266 від 04.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0266900-19#Text>
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015, № 2-3. стор. 54. ст. 12.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури: Закон України від 19 вересня 2019 року № 113-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2019, № 42, ст.238.
4. Про залишення без змін рішення Кадрової комісії з розгляду дисциплінарних скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку та здійснення дисциплінарного провадження щодо прокурорів від 27 серпня 2020 року № 204дп-20 про накладення дисциплінарного стягнення на начальника Олександрівського відділу Знам'янської місцевої прокуратури Кіровоградської області Чабаненка М.В.: Рішення Вищої Ради Правосуддя № 70/0/15-21 від 19.01.2021.

Ключові слова: прокуратура, дисциплінарна відповідальність прокурорів, дисциплінарна скарга, система прокуратури, реформування прокуратури, прокурор.

Ключевые слова: прокуратура, дисциплинарная ответственность прокуроров, система прокуратуры, реформирование прокуратуры, прокурор.

Key words: the prosecutor's office, disciplinary responsibility of prosecutors, the system of the prosecutor's office, reforming the prosecutor's office, the prosecutor.